

■ Dan Ciachir

Constatări

★

Acel „simt enorm și văd monstruos” mărturisit de Caragiale a fost luat ad literam, îndeosebi de oameni pentru care luciditatea, realismul și simțul logic sînt esențe prea tari. Și totuși, Caragiale este cald și iertător. Dovadă, afirmația sa „toți sîntem niște stricați” din Repaosul dominical.

★

Reușește să mă liniștească un singur scriitor: Caragiale. El îmi reamintește cu blîndețe unde sînt, unde mă aflu și fraza din Cănuță, om sucit sau din Klr lanulea începe să cînte în mine. El este Mozart-ul românilor.

★

Gherea i-a intuit cel dintîi dimensiunea intelectuală disimulată cu atîta grijă de Caragiale însuși: în acea scrisoare către Korolenko în care, deplîngîndu-i moartea, îl socotește superior lui Gogol; superior intelectualicește.

★

Năzuința spre desăvîrșire artistică, mîpînsă pînă la sacrificiu și paroxism, definește atît opera lui I. L. Caragiale, cît și pe aceea a lui Mateiu I. Caragiale. O dată stabilită această trăsătură comună, deosebirea dintre ei ne lasă indiferenți.

★

Cel mai îndreptățit să exclame „Cîtă luciditate, atîta dramă!” ar fi fost Caragiale.

Intenția lui Caragiale de a deveni, spre sfîrșitul vieții, deputat ne reamintește că toți sfîrșim prin a dori ceea ce am dețestat cîndva.

★

Artă lui Caragiale este canonică, anti-barocă și marcată de refuzul patosului; adică de trăsăturile esențiale ale spiritului bizantin.

★

Există mulți scriitori care au îmbogățit limba, dar puțini au apărut-o, în felul în care a făcut-o Caragiale, de corpul străini: fiindcă a excomunicat din ea cel puțin două-trei duzini de italicisme și franțuzisme.

★

De la Caragiale poți învăța cum să respiri și cum să contempli, cum să ignori și cum să te reculegi...

★

**toată lumea
iubește teatrul**